

СТАНОВИЩЕ
НА ФИСКАЛНИЯ СЪВЕТ

ПО

**Проект на Консолидирания бюджет на държавното
обществено осигуряване за 2018 г.**

София, октомври 2017г.

Проектът на бюджета на държавното обществено осигуряване (ЗБДОО) за 2018г. е разработен в съответствие с пакета от нормативни актове, които определят дейността на Държавното обществено осигуряване през следващата година:

- основни допускания по актуализираната средносрочната бюджетна прогноза за периода 2018-2020 г., с която се фиксират основните параметри на ДОО;
- политиките в системата на осигуряването, които произтичат от промените, които се извършиха в Кодекса за социално осигуряване;
- заложен са минимални осигурителни доходи по основните икономически дейности и групи професии;
- основните параметри при разработване бюджета на ДОО за 2018г. са:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Среден осигурителен доход	618	638	683	722	768	820	872,7
Мин. ОД самоосигуряващи се лица	420	420	420	420	420	460	460
Максимален осигурителен доход	2000	2200	2400	2600	2600	2600	2600
Среден размер на всички пенсии	271	294	308	320	331,6	343,9	362,7
Минимална работна заплата	290	310	340	360	420	460	510
Средногодишен брой пенсионери хил. души	2217,6	2195,9	2179,9	2178,9	2185,2	2179,9	2170,6
Средногодишен брой осигурени лица хил. души	2770	2729,8	2735,1	2753,8	2763,3	2767	2768,1

Източник: ФС, по данни на НОИ

1. разчетите в проекта на ЗБДОО за 2018 г. са съгласувани с Националната агенция за приходите по отношение задължителните осигурителни вноски;

2. спазена е процедурата за обсъждане на проекта в Националния съвет за тристранно сътрудничество и Надзорния съвет на Националния осигурителен институт.

Бележки по проекта:

По приходната част на бюджета:

1.Общият размер на приходите от осигурителни вноски и предоставяните трансфери от централния/държавния бюджет за покриване на недостига от средства за осигурителната система за 2018 г. е в размер на **11 067,3** млн. лв. С тях се осигурява минимално увеличение на приходната част спрямо 2017г. очаквано – 10 490,7 млн. лв.в размер на 5,5 %.

2.Предвижда се приходите от осигурителни вноски (без трансферите) да бъдат в размер на **6 012,0** млн. лв. Това е увеличение спрямо очакваното за 2017 г./ 5 652, лв./ с 360,1 лв. или с 6,4%. Увеличението се постига от предвиденото увеличение на средния осигурителен доход при запазен брой на сигурените лица. Освен това се очакват допълнителни приходи от увеличение на осигурителната вноска с 1% и нарастване на минималната работна заплата и минималните осигурителни доходи.

3.Разчетен е трансфер от централния/държавния бюджет за покриване на недостига от средства за осигурителната система в размер на **4 186,3** млн. лв.

2.Приходи и разходи.

Динамиката на общия размер на приходите от осигурителни вноски и получените трансфери за покриване на недостига от средства за периода 2012 – 2018 г. е следната:

ХИЛ. ЛВ.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Приходи	3 853,6	4 273,3	4 427,3	4 715,5	5 185,5	6 012,0	6 572,3
Разходи	8 362,0	8 972,0	9 332,3	9 694,2	10 103,2	10 490,2	11 059,9
недостиг	4 508,4	4 698,7	4 905,0	4 978,7	4 917,7	4 478,2	4 186,0

Източник ФС, по данни на НОИ

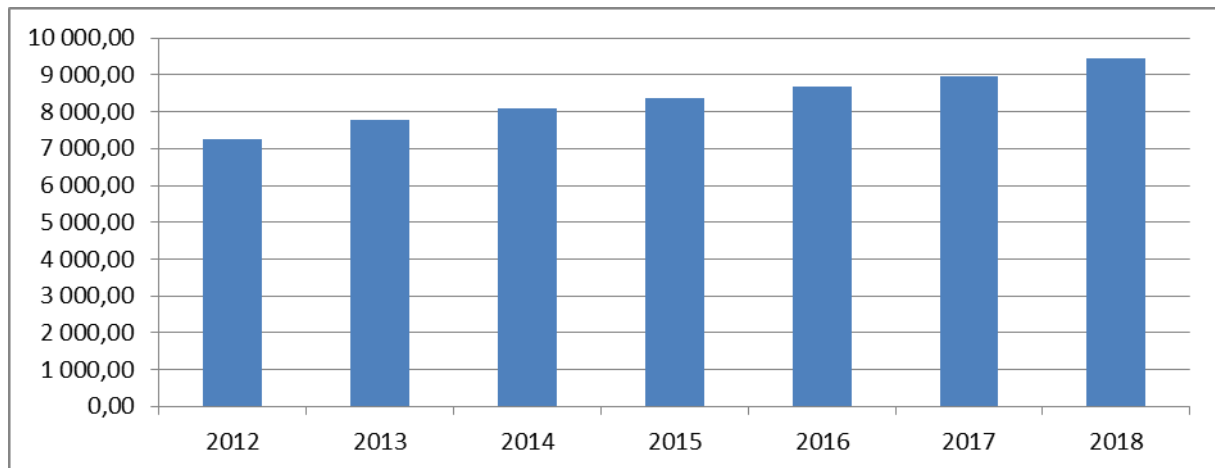
Установява се трайна тенденция за намаляване на дефицита на системата и за намаляване на размера на трансфера от държавния бюджет за покриване на недостига от средства на системата на ДОО.

3. Продължава приетата политика за увеличаване на общият размер на средствата, които са заделени за пенсии. Очакваните разходи общо за пенсии за 2018 г. са 9 454,3 млн. лв. Предвидените средства за пенсии са с 254,9 млн.лв. или с **5,3 %** повече в сравнение с очакваното изпълнение на разходите за пенсии за 2017 г. Динамиката на разходите за пенсии по години е показана в таблицата.

ХИЛ.ЛВ.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
разходи за пенсии	7 255,10	7 784,50	8 084,10	8 381,20	8 680,00	8975,8	9 454,40

Източник ФС, по данни на НОИ

Източник ФС, по данни на НОИ

4. Продължава положителната тенденция на увеличаване на средния размер на пенсиите.

- Средният размер на пенсията на един пенсионер през 2018 г. се предвижда да достигне 363, 0 лв. при очакван среден размер за 2017 г. – 343,9лв. т.е. нарастване с **5,5** на сто.

ЛВ.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Среден размер на всички пенсии	271	294	308	320	331,6	343,9	363, 0

Източник ФС, по данни на НОИ

- Брутният и нетният коефициент на заместване на дохода за 2017 г запазва своето равнище - съответно от 41,6%, и 53,9%

5. С бюджета се запазва делът на общите разходи за пенсии спрямо БВП през последните години. Разходът за пенсии през 2017 г. се очаква да бъде около 9,0 на сто от БВП.

6. Продължава негативната тенденция за увеличаване на броя на дните ползвани за временна неработоспособност поради общо заболяване и средствата, които се изплащат за обезщетение. За 2018г. дните, за които се изплащат обезщетения, се планира да достигат до 17 504 хиляди дни, което представлява *средно по 6 дни за всяко осигушено лице*. Сериозно растат и средствата, които се отделят за изплащане на обезщетения – достигат до **515,9 млн. лв. и се увеличават спрямо предната година – с 3, 4 % . В тези средства не се включват средствата, които изплащат работодателите за първите 3 дни, които за 2016г. са около 144 млн. лв.**

По наше мнение тези средства за сметка на работодателите и на ДОО ще достигнат общо до 700 млн. лв. през 2018г.

В таблицата са посочени само средствата за изплащане на обезщетения за временна неработоспособност поради общо заболяване за сметка на ДОО.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
изплатени работни дни хил. дни	12 100	13 651	14 469	15 344	16 602	17 000	17500
изплатени средства хил. лв.	265 795	313 823	351 591	390 822	445 920	499 900	514 900

Източник ФС, по данни на НОИ

Източник ФС, по данни на НОИ

7. Средствата за изплащане на обезщетения за безработица и за майчинство се увеличават с 7,3 %. Липсва дългосрочна политика за насърчаване на майчинството.

Препоръки:

1. В мотивите на бюджета липсват предложения, които ще се генерират от системата за повишаване ефективността на средствата, с които разполагат фондовете на ДОО.
2. Забавя се решаването на проблемите, свързани с отпускането на инвалидните пенсии за общо заболяване и с експертизата на работоспособността. Продължава негативната тенденция около 50 на сто от отпусканите пенсии да са инвалидни пенсии за общо заболяване.
3. Необходим е по-стриктен контрол върху дейността по болничните листа. Трябва да се ограничи тенденцията за увеличаване на броя на дните, ползвани за временна неработоспособност поради общо заболяване и средствата, които се изплащат за обезщетение.

Фискалният съвет изразява своето положително становище относно Проекта на Консолидирания бюджет на държавното обществено осигуряване за 2018 г. и одобрява болшинството от предложените мерки и политики, както и законовите промени. Предложеният проект е издържан, реалистичен и покрива всички критерии за стабилност в общественото осигуряване за 2018 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ФИСКАЛНИЯ СЪВЕТ:

БОРИС ГРОЗДАНОВ